

Folosirea noilor tehnologii

Tehnologia influențează în mare măsură viața umană astăzi. Cum să le introducem în familiile noastre?

18.12.2013

Noile generații s-au născut într-o lume interconectată, cu care părinții nu erau obișnuiți. Ele au acces rapid la internet, la rețelele sociale, la chat-uri, la videoconsole. Capacitatea lor de a învăța în acest domeniu progresează în ritmul vertiginos al dezvoltării tehnologiilor.

De la cea mai fragedă vârstă a lor, copiii și tinerii sunt expuși la o lume fără frontiere aparente. Aceasta este o sursă de multe binefaceri care comportă în același timp riscuri și cere părinților să fie foarte aproape de copiii lor pentru a-i orienta.

Avem tot interesul să ne aplecăm pozitiv asupra „erei digitale” căci, așa cum preciza Benedict al XVI-lea *dacă se folosește cu înțelepciune, se poate ajunge la satisfacerea dorinței de a găsi sensul lucrurilor, de a accede la adevăr și de a ajunge la unitate, care sunt mereu aspirația cea mai profundă a ființei umane* (1).

Totuși această realitate prezintă în același timp riscuri, pe care n-am ști să le ignorăm. De exemplu, supraexpunerea copiilor pe ecrane este asociată problemelor de sănătate, ca obezitatea și la comportament agresiv sau problematic, la școală.

Tehnologia influențează în mare măsură viața umană astăzi. Noi trebuie să o folosim în așa fel încât să ne realizăm ca persoane, dar și să fim atenți pentru ca copiii noștri să se servească de ea în mod adecvat.

Să educăm cere o bună doză de răbdare și planificare și aceasta și în domeniul noilor tehnologii. Trebuie deci ca părinții să fie dotați cu cunoștințe, idei, inițiați cu o anumită practică, pentru a-și făuri un criteriu, care să-i ajute să-și orienteze, în mod pertinent, copiii.

Dispozitivele tehnologice sunt din ce în ce mai mult conectate permanent la internet. Aceasta permite să se atingă audiențe foarte largi și să se poată difuza mesaje de manieră imediată, practic fără nici un cost. Dar, în același timp, se pune problema de a ști cine are acces la aceste conținuturi și când sau până când.

Experiența ultimilor ani arată că noile tehnologii nu reprezintă o simplă unealtă care permite să te bucuri de o extensie și de un nivel de comunicare mai bune, dar și că au devenit, într-un anumit sens o ambianță, un loc (2), unul din lanțurile conectate la cultură prin intermediul căreia îți exprimi identitatea (3).

O parte a sarcinii părinților creștini de astăzi constă în a-i învăța să sfințim această ambianță, ajutându-i pe copii să se comporte virtuos în lumea digitală, arătându-le că este vorba și de un mediu în care să-ți exprimi, subtil, identitatea creștină.

Evoluția și schimbările sunt continue și radicale, nu este deci eficace să stabilești o listă de reguli, care ar cădea foarte repede în desuetudine. Munca educării tineretului vizează, în schimb, formarea virtuților la ei. Este singurul mod de a face astfel

încât copiii și tinerii să poată duce o viață corectă, ordonându-și pasiunile, controlându-și actele și trecând cu bucurie obstacolele care îi împiedică să atingă binele în lumea digitală.

Referindu-se la aceasta, papa Francisc spune că *problematica nu este în principal tehnologică. Noi trebuie să ne întrebăm dacă și în această lume noi suntem în măsură să-l mărturisim pe Cristos, sau, și mai bine, să-i conducem pe ceilalți să-l întâlnească pe Cristos (4).*

Acestea fiind zise, trebuie în același timp să evităm a-i supune pe copii la un risc non necesar prevăzând momentul oportun în care ei vor putea utiliza dispozitive digitale și urmărindu-i pe cei care se adaptează cel mai bine pentru vârsta lor.

Foarte adesea, vom avea în vedere să *includem folosirea unui filtru tehnologic în diapozitive dispozitive,*

pentru a-i proteja cât mai mult posibil de pornografie și de alte pericole (5), spunându-ne în același timp că singurul filtru posibil, permanent și infailibil este întru totul o viață virtuoasă.

Virtuți în joc: importanța bunului exemplu

Familia este o școală de virtuți: ele se înmulțesc grație educației și actelor deliberate, a efortului perseverent. Harul divin le purifică și le sporesc (6). Deoarece familia este locul de ucenicie ale primelor noțiuni despre bine și despre rău, a valorilor, tot acasă, în familie se construiește edificiul virtuților fiecărei fete, fiecărui băiețel.

Există stiluri de viață care facilitează întâlnirea copiilor noștri cu Dumnezeu și altele care îi împiedică. De asemenea, este logic ca părinții creștini să încerce să formeze la copiii lor un spirit și o inimă creștină,

să se străduiască să ofere mijloacele de a face ca familia lor să fie o școală de virtuți.

Obiectivul este de a face ca fiecare copil să învețe să ia decizii cu maturitate umană și spirituală proprie vârstei sale. Noile tehnologii sunt un aspect în plus, care ar trebui să fie prezent în conversații, în regulile organizării căminului, nu prea multe în general și adaptate vârstei copiilor.

Nu am putea să ne trăim virtuțile sporadic, în anumite momente ale vieții și în altele nu. De exemplu, să ajuți un copil să nu facă nazuri la masă sau când se joacă, îl va încuraja în același timp să reacționeze mai bine în lumea digitală și invers.

Noile tehnologii ne atrag pe toți. A învăța să trăiești virtuțile cere ca părinții să știe să transmită exigențele personale, dând exemplul cumpătărilor lor. Dacă copiii sunt

martorii strădaniei noastre, ei vor fi încurajați să fie mai altruști: să-și lase de-o parte ziarul, să dea mai încet sonorul televizorului, să nu fie atent la telefon ci să-l privească pe cel cu care vorbește, să oprească radioul sau celelalte dispozitive când participă la conversații importante și să nu țină să nu fie deranjat.

Educația cere înțelegere, prudență, știința de a educa și mai ales dragoste părintească. Ei trebuie să fie interesați să dea exemplul cel bun (7).

Când ei sunt foarte tineri

Chiar de la cea mai fragedă vârstă se începe practicarea virtuților și învățarea de a te servi corect de libertate. De fapt, există în această etapă perioade sensibile, propice dezvoltării caracterului. Acum, să spunem altfel, se construiesc autostrăzile de parcurs pe durata întregii vieți.

Chiar dacă regula este în general modulabilă, experiența multor educatori ne spune că, fiind vorba de copii foarte tineri, este de dorit să nu li se încredințeze dispozitive tehnice avansate (tablete, console, smartphone). Pentru motive de sobrietate, de asemenea, este mai bine ca ele să aparțină familiei și să se servească de ele în locuri comune, cu un program de folosire moderată, cu norme, orare care salvează timpul rezervat temelor pentru școală, repausului, vieții de familie, pentru a profita mai bine de timp și pentru a beneficia de orele indispensabile odihnei, somnului.

Pe măsură ce copiii văd interesul benefic și de asemenea limitele lumii digitale, este important să-i învățăm valoarea contactelor umane directe, pe care nicio tehnologie nu ar putea-o înlocui.

La momentul potrivit, trebuie să-i însoțim în lumea digitală ca un ghid montagnard bun, pentru ca ei să nu-și facă rău nici lor nici altora. A naviga împreună pe internet, „a ne pierde timpul” să ne jucăm cu ei pe o consolă, să-i învățăm aplicațiile unui smartphone, sunt ocazii concrete de a realiza dialoguri mai profunde.

Părinții și copiii ar trebui să discute împreună despre ceea ce văd și despre experiențele lor în cyberspace. Este folositor, de asemenea, de a discuta toate acestea și cu alte familii care au aceleași valori și aceleași griji (8).

La această vârstă tânără, să ai dispozitive constant conectate la internet ar fi nepotrivit.

Este mai bine să le propui o planificare a timpului cu acces limitat, la o conexiune în locuri de trecere, deconectându-i sau oprind noaptea, învățându-i să se protejeze în situații de risc, fiind mereu

asigurați de ajutorul părinților lor. Sfântul Josemaría spunea că *idealul părinților ține de aceasta: să ajungă să fie prietenii copiilor lor, prietenii cărora să le mărturisească neliniștile, pe care să-i consulte în caz de probleme, de la care așteaptă un ajutor eficient și amabil (9).*

Adolescenți

La adolescență, copiii cer în gura mare libertăți, pe care, în majoritatea timpului, ei nu sunt în măsură să le gestioneze în mod convenabil. Altfel spus, nu trebuie să-i privăm de autonomia care le revine. Este vorba de ceva mai dificil: să-i învățăm să-și organizeze libertatea cu responsabilitate. Numai astfel vor fi în măsură să acumuleze înțelepciunea care le permite să vizeze obiective mai elevate.

Astfel, Benedict al XVI-lea asigura că *a educa înseamnă să dotezi persoanele cu o adevărată*

înțelepciune, incluzând credința, pentru a intra în relație cu lumea; să le echipezi cu elemente suficiente în domeniul gândirii, afecțiunilor și judecăților (10).

La adolescență, formarea nu se asimilează decât dacă este liberă și, în afară de regulile logice ale vieții de familie, părinții au o resursă esențială la îndemână: dialogul.

Este important să li se explice tinerilor de ce-ul anumitor comportamente pe care ei le percep adesea ca pe niște formalități, precum și motivele de fond ale atitudinilor percepute de tineri ca niște limite când într-adevăr nu este vorbă de interdicții ci afirmații care întăresc autenticitatea personalității ajutând-o să navigheze contra curentului.

Loialitatea față de prietenii lor, respectarea celui alt, necesitatea de a trăi cumpătarea, modestia etc.,

trebuie să fie de acum înainte atrăgătoare pentru ei, dacă părinții le arată că toate acestea răspund idealurilor mărețe ale inimii lor, marilor iubiri care, realmente îi motivează.

Sarcina părinților este mai ușoară dacă ei cunosc interesele copiilor. Nu este vorba să-i supravegheze, ci de a naște încredere suficientă pentru ca ei să se simtă bine când le vorbesc despre ceea ce îi motivează, îi interesează și să-și împartă timpul și hobbyurile.

Există tineri care au bloguri, care scriu pe rețelele de socializare, pe care părinții lor nu le-au consultat niciodată spre a le citi conținutul. Copilul este astfel în drept să creadă că părinților nu le place ceea ce face el, că nu îi interesează.

Părinții ar trebui să se aplece frecvent asupra a ceea ce scriu sau creează copiii lor pe internet: ei ar fi

surprinși agreabil și ar putea astfel îmbogăți dezbaterile în cadrul vieții de familie.

Tot în această perioadă a adolescenței trebuie să se vegheze la valoarea austerității asupra dispozitivelor, gadget-urilor, programelor (aplicațiilor, etc.). Să-i învățăm să trăiască detașarea nu numai pentru a face economie pe hardware sau software, ci pentru *a nu se lăsa dominați de pasiuni, pentru a nu jongla de la un lucru la altul fără nici un discernământ, pentru a urma moda momentului (11)* care este uneori un comportament dictat de întreprinderi și de care ei nu se pot debarasa cu ușurință.

Cumpătarea este și ea de învățat: timpul petrecut pe rețelele sociale, video consolele, jocurile video, etc. Acestea sunt linii de conduită pe care părinții trebuie să le propună cu tact și argumentându-le, dar mai ales

practicându-le ei înșiși, pentru a li le transmite mai bine, cu afecțiune și într-un climat de libertate.

A ști să argumentezi nu cere cunoștințe tehnice avansate.

Majoritatea timpului, sfaturile de care adolescenții au nevoie pentru a se descurca în ambianțele digitale sunt aceleași cu cele de care au nevoie pentru a se comporta în public: bunele maniere, discreția, pudoarea, respectul pentru aproapele, păzirea privirii, stăpânirea de sine etc.

Ținând cont de vârsta fiecărui copil, este esențial să stai de vorbă cu el despre educarea afectivității, despre adevărata prietenie. Este bine să se amintească copiilor că tot ce este publicat pe net este, în mod normal, accesibil unui număr nelimitat de oameni, pretutindeni în lume și că, practic, tot ce s-a făcut în lumea digitală lasă o urmă la îndemâna

tuturor. Acea lume este un spațiu mare unde trebuie să evoluezi cu naturalețe și de asemenea cu mult bun simț. Dacă fiului/fiicei noastre nu-i trece prin cap să vorbească pe stradă cu primul venit, nu trebuie s-o facă nici pe net. O conversație familială, destinsă îi pot face pe copii să înțeleagă acest lucru și să se creeze un climat de încredere care le permite să-și exprime îndoielile, incertitudinile.

Juan Carlos Vásconez

@jucavas

Diciembre 2013

[1] Benedict XVI, Mesajul pentru a 45-a Zi Mondială a Comunicațiilor Sociale (2011).

[2] Benedict XVI, Mesajul pentru a 47-a Zi Mondială a Comunicațiilor Sociale Cf. (2013).

[3] Benedict XVI, Mesajul pentru a 43-a Zi Mondială a Comunicațiilor Sociale(2009)

[4] Francisc, Discursul către Consiliul Pontifical pentru Comunicații Sociale, 21 septembre 2013, n. 3.

[5] Consiliul Pontifical pentru Comunicații Sociale, Biserica și Internetul (2002), n. 11

[6] Cf. Catehismul Bisericii Catolice n. 1839

[7] Sf.Josemaría, Es Cristo que pasa n. 27

[8] Consiliul Pontifical pentru Comunicații Sociale, Biserica și Internetul (2002), n. 11

[9] Sf.Josemaría, Es Cristo que pasa n. 27

[10] Benedict XVI, Discurs pentru episcopii italieni, 27 mai 2008, n. 11

[11] Francisc, Discurs în Bazilica
Santa Maria Maggiore, 4 mai 2013, n.
3.

pdf | document generat automat din
[https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/a-
educa-in-folosirea-noilor-tehnologii/](https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/a-educa-in-folosirea-noilor-tehnologii/)
(05.08.2025)